

Regionų komiteto nuomonė „Ekonominės politikos koordinavimo stiprinimas“

(2011/C 42/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad taisydami Stabilumo ir augimo pakta neturėtume pamiršti pagrindinio jo tikslo – sukurti ekonomiką, kuri padėtų tvirtus pagrindus Europos Sąjungos piliečių gerovei ir sukurtų daugiau ir geresnių darbo vietų,
- skatina Europos Komisiją ieškoti optimalaus politikos ir priemonių derinio, kad biudžetinių suvaržymų poveikis pagrindinėse strategijos „Europa 2020“ veiklos srityse būtų kuo mažesnis,
- reikalauja, Europos Komisija iširtų, kas leistų padidinti Europos piliečių susidomėjimą Europos Sąjungos projektu ir padėtų sustiprinti jos demokratinį veikimą,
- ragina valstybes nares dėti pastangas taikyti principą, pagal kurį Stabilumo ir augimo pakto reikalavimų būtų laikomasi iš apačios į viršų, prireikus atliekant institucinius pakeitimus, kuriais į jų nacionalinę teisę būtų įtraukti būtini biudžetinės drausmės reikalavimai,
- pabrėžia, kad nebuvo skiriamas deramas dėmesys vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui nustatant biudžeto gaires ir vykdant biudžetą. Komitetas mano, kad galėtų teikti pagalbą vykdant Europos pusmečio kontrolės procedūrą, pavyzdžiui, galėtų pateikti savo nuomonę dėl Europos Sąjungos metinės pažangos ataskaitos, kuri bus nagrinėjama pavasario Europos Vadovų Taryboje. Siekiant geriau koordinuoti ekonominę politiką, turėtų būti užtikrintas proporcingas regionų ir vietos valdžios institucijų dalyvavimas, visų pirma regionuose, turinčiuose atitinkamą įstatymų leidybos galią.

Pranešėjas:	Konstantinos Tatsis (EL / ELP) Dramos-Kavalos-Ksantės prefektūros tarybos pirmininkas
Pamatiniai dokumentai:	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ekonominės politikos koordinavimo stiprinimas“ COM(2010) 250 galutinis Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ekonominės politikos koordinavimo stiprinimas siekiant stabilumo, ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo“ COM(2010) 367 galutinis

1. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

BENDRO POBŪDŽIO REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina Europos Komisijos iniciatyvą pateikti valstybių narių ekonominės politikos koordinavimo planą, kuriuo siekiama spręsti dėl pasaulinės ekonomikos krizės kilusias problemas, taip pat skatinti Europos integraciją;

2. mano, kad Europos Komisijos pasiūlymas yra pakankamai pagrįstas ir kad juo siekiama kuo veiksmingiau panaudoti visas Lisabonos sutartyje nustatytas ekonominio valdymo priemones;

3. pritaria, jog reikia stiprinti stabilumo ir augimo pakta, kad būtų griežčiau laikomasi jo reikalavimų ir paspartėtų ES ir jos regionų ekonomikos augimą;

4. pripažįsta, kad pagal Lisabonos sutartį ES valstybės narės „savo ekonominę politiką vertina kaip bendro intereso reikalą ir ją koordinuoja Taryboje“ (121 straipsnis) ir visada laikosi subsidiarumo principo;

5. mano, kad taisydami Stabilumo ir augimo pakta neturėtume pamiršti pagrindinio jo tikslo – sukurti ekonomiką, kuri padėtų tvirtus pagrindus Europos Sąjungos piliečių gerovei ir sukurtų daugiau ir geresnių darbo vietų;

6. pabrėžia, kad kokių reformų bebūtų imamasi, jos turi būti veiksmingos ir kartu nepažeisti demokratijos principų, nes tai sutvirtina Europos Sąjungą, todėl nesutinka su kai kuriais pasiūlymais, pavyzdžiui, laikinai sustabdyti balsavimo teises kitais nei Sutartyse numatytais atvejais;

7. pritaria tam, kad vykdant finansų priežiūrą daugiausia dėmesio vėl būtų skiriama valstybės skolos ir biudžeto deficito klausimams, siekiant užkirsti kelią tolesniam biudžetinės drausmės laužymui ir, jei įmanoma, jo išvengti;

8. taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad valstybių narių ekonominė politika per menkai suderinta, dėl to, pavyzdžiui, silpnos ekonomikos valstybės narės yra priverstos skolindamosi mokėti milžiniškas palūkanas;

9. dvejoja Europos Komisijos siūlomų priemonių griežtam stabilumo ir augimo pakto taikymui užtikrinti veiksmingumu ir primena, kad reikia laikytis proporcingumo principo;

10. įspėja, kad komunikate numatyti plataus užmojo antrinės teisės aktų pakeitimai gali lemti vėlavimą ir reikalauja, kad valstybės narės nedelsdamos įgyvendintų Stabilumo ir augimo pakta neatsižvelgiant į minėtas permainas;

11. atkreipia dėmesį į Europos Komisijos pasiūlymą dėl priemonių, kurios padėtų užtikrinti, kad euro zonos valstybės narės laikytųsi Stabilumo pakto nuostatų, ir nepitaria, kad būtų dar kartą svarstomas Komisijos pradinis pasiūlymas taikyti sankcijas nusizengusiai valstybei narei nutraukiant pagal sanglaudos politiką, bendrąją žemės ūkio politiką ir bendrąją žuvininkystės politiką teikiamą pagalbą, kadangi tai prieštarautų proporcingumo principui ir nuo to visų pirma nukentėtų menkiau išsivystę regionai, kuriems bendrai finansuojamos programos yra gyvybiškai būtinos siekiant pašalinti savo struktūrinius trūkumus;

12. atkreipia dėmesį, kad norint įveikti krizę reikės imtis įvairių veiksmų, kurie vienu metu leistų konsoliduoti biudžetą ir užtikrinti stiprų, subalansuotą ir tvarų augimą;

13. primena, kad Europos integracija – ilgalaikis ir nepertraukiamas procesas, kurio metu kilusi ekonomikos krizė, pavyzdžiui, tokia kaip dabartinė, gali paskatinti imtis radikalių ir plataus užmojo reformų, galinčių padidinti ekonomikos konkurencingumą ir sudaryti palankias sąlygas tolesniam Europos Sąjungos projekto įgyvendinimui;

14. sutinka, kad fiskalinis koregavimas, kuris turės būti atliekamas įgyvendinant komunikate išdėstytus nurodymus, turės esminių pasekmių daugelyje veiklos sričių, pavyzdžiui, regioninės ir socialinės, taip pat sanglaudos arba inovacijų politikos srityse, todėl reikalauja, kad Europos Komisija užtikrintų, kad deficitas būtų mažinamas proporcingai ir subalansuotai;

15. skatina Europos Komisiją ieškoti optimalaus politikos ir priemonių derinio, kad biudžetinių suvaržymų poveikis pagrindinėse strategijos „Europa 2020“ veiklos srityse būtų kuo mažesnis;

16. reikalauja, kad Europos Komisija ištirtų, kas leistų padidinti Europos piliečių susidomėjimą Europos Sąjungos projektu ir padėtų sustiprinti jos demokratinį veikimą;

17. pažymi, kad pinigų sąjunga ir euras yra labiausiai vertinami Europos Sąjungos bendrosios rinkos kūrimo ir išteklių bei gyvenimo lygio suvienodinimo skirtingose valstybėse narėse proceso pasiekimai, ir laikosi nuomonės, kad norėdama šiuos pasiekimus išsaugoti ir įtvirtinti, Europos Sąjunga privalo būti labai atidi ir atsargi iš naujo nustatydama taisykles;

18. džiaugiasi dėl Europos Komisijos ir valstybių narių bendrų pastangų apibrėžti nacionalinius tikslus, susijusius su strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimu, ir nustatyti augimui trukdančias kliūtis;

19. pabrėžia lemiamą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį skatinant su verslumu, mokymu, inovacijomis ir kova su skurdu ir socialine atskirtimi susijusią politiką; ragina valstybes nares sustiprinti priežiūros mechanizmą regioninį ir vietos matmenį, kad šis mechanizmas taptų patikimas ir veiksmingas, ir prašo, kad būtų užtikrintas vietos valdžios dalyvavimas tiek nustatant strategijos „Europa 2020“ tikslus, tiek įgyvendinant susijusią politiką;

20. reikalauja, kad valstybės narės paspartintų reformas, kurių prirėkė dėl krizės, nes krizei pasibaigus šios reformos padės kurti stiprią ir konkurencingą Europos Sąjungą;

VEIKSMINGOS PRIEMONĖS AUGIMUI UŽTIKRINTI, KAD BŪTŲ LAIKOMASI STABILUMO PAKTE NUSTATYTŲ SĄLYGŲ

21. pastebi, kad biudžeto disbalansą gali lemti daugelis veiksnių, todėl palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą atlikti išsamų kokybinį valstybės skolos tyrimą. Atkreipdamas dėmesį į privačių asmenų išiskolinimo mastą, Komitetas džiaugiasi, kad į tai atsižvelgta atliekant minėtą tyrimą, ir pabrėžia bankų sistemos svarbą sveikai ekonomikai;

22. abejoja, ar numatytos sankcijos yra proporcingos ir pakankamai veiksmingos, ir reiškia nepritimą bet kokiam pasiūlymui sumažinti vystomajai politikai skirtus išteklius;

23. primena, kad sanglaudos politika, bendroji žemės ūkio politika ir bendroji žuvininkystės politika yra pagrindinės ES

vystymosi ašys. Galimos abejonės dėl jų tikslų būtų neproduktyvios ir prieštarautų komunikato tikslui ir pagrindinei ES politikai. Bet kuriuo atveju lėšos turėtų būti skiriamos tik laikantis tam tikrų sąlygų ir tik patvirtinus, kad tos lėšos patikimai valdomos, tikrinamos ir nenaudojamos jokiems kitiems tikslams;

24. laikosi nuomonės, kad nepaisant apsaugos priemonių, su lėšų iš Bendrijos biudžeto skyrimu susijęs mechanizmas, kurį taikant norima užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi savo įsipareigojimų, galėtų sukelti neigiamų padarinių ir apsunkinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą. ES finansavimo sustabdymas ar nutraukimas, kaip sankcija už reikalavimų nesilaikymą, našta nuo centrinės administracijos bus perkelta atitinkamos šalies vietos ir regionų valdžios institucijoms, todėl kiekvienos valstybės narės piliečiams, dirbantiems ir įmonėms teks bendrai prisiimti atsakomybę už jų pačių nacionalinės valdžios politines klaidas. Taigi, išteklių atėmimas turės neigiamų pasekmių augimui ir galbūt, netgi padidins biudžeto disbalansą, tačiau sankcija bus taikoma šaliai, kurios finansai ir taip jau yra pašliję;

25. įspėja, kad su lėšų skyrimu iš Bendrijos biudžeto susijusios sankcijos neišvengiamai turės tarptautinių padarinių, kurie kels grėsmę tolesnei teritorinei sanglaudai ir bus nesuderinami su valstybių narių įsipareigojimais;

26. taip pat pabrėžia, kad dėl neproporcingai griežtų sankcijų galiausiai sumenks visuomenės pritarimas Europos integracijai. Todėl sankcijas reikėtų taikyti taip, kad ne tik būtų užtikrinta, kad valstybės narės laikytųsi savo įsipareigojimų, bet ir kad plačioji visuomenė gautų išsamesnę informaciją apie biudžetinės drausmės svarbą ir struktūrinių fondų naudojimą nacionalinės politikos veiksmingumui gerinti;

27. pabrėžia, kad numatytos sankcijos turės būti iš tikrųjų taikomos ir įtikinamos, kadangi tai vienintelis būdas užtikrinti naujojo stabilumo ir augimo pakto veikimą;

28. ragina Europos Komisiją ir Tarybą išnagrinėti, kaip fiskalinio disbalanso atveju būtų galima kuo skubiau imtis priemonių ir kartu laikytis subsidarumo, proporcingumo principų, o sankcijas taikyti laipsniškai;

29. ragina valstybes nares dėti pastangas taikyti principą, pagal kurį stabilumo ir augimo pakto reikalavimų būtų laikomasi iš apačios į viršų, prirėkus atliekant institucinius pakeitimus, kuriais į jų nacionalinę teisę būtų įtraukti būtini biudžetinės drausmės reikalavimai;

30. pabrėžia, kad principas „iš apačios į viršų“ taip pat svarbus turint omenyje vaidmenį, kuris tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms užtikrinant tinkamą išteklių valdymą, vykdamat ekonominę politiką ir laiku nustatant jų lygiu kylančias augimo problemas;

31. reikalauja, kad valstybės narės skatintų didesnę sanglaudai skirtų finansinių išteklių valdymo decentralizaciją, kad būtų užtikrintas didesnis ES lėšų naudojimo skaidrumas ir sugriežtinta su tuo susijusi atsakomybė. Tik regioninės valdžios institucijos yra išsamiai susipažinusios su vietos ir regionų poreikiais ir gali imtis išties būtinų tobulinimo arba koregavimo veiksmų. Tai leistų tiksliau apibrėžti vietos valdžios institucijų užduotis valdant Europos Sąjungos skirtas lėšas;

ATSARGUS AUGIMO KOORDINAVIMAS AKTYVIAI DALYVAUJANT REGIONŲ VALDŽIOS INSTITUCIJOMS

32. pažymi, kad norint sustiprinti eurą ir bendrąją rinką būtinas geresnis bendras finansų ir ekonomikos srities valdymas Europos lygiu, visų pirma siekiant užkirsti kelią spekuliacijoms valstybės skolos įsipareigojimų neįvykdymo apsaugai arba su „mokesčių rojumi“ susijusiems sandoriams;

33. pritaria minčiai sukurti Europos pusmečio kontrolės procedūrą, kuri taptų bendru valstybių narių biudžeto procedūrų ir išsiskolinimo lygio kontrolės pagrindu, ir pasiūlymui išplėsti priežiūrą įtraukiant makroekonominį disbalansą;

34. pabrėžia, kad nebuvo skiriamas deramas dėmesys vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui nustatant biudžeto gaires ir vykdamas biudžetą. Komitetas mano, kad galėtų teikti pagalbą vykdamas Europos pusmečio kontrolės procedūrą, pavyzdžiui, galėtų pateikti savo nuomonę dėl Europos Sąjungos metinės pažangos ataskaitos, kuri bus nagrinėjama pavasario Europos Vadovų Taryboje. Siekiant geriau koordinuoti ekonominę politiką, turėtų būti užtikrintas proporcingas regionų ir

vietos valdžios institucijų dalyvavimas, visų pirma regionuose, turinčiuose atitinkamą įstatymų leidybos galią;

35. siūlomuose su koordinavimo priemonėmis susijusiuose dokumentuose turės būti atsižvelgiama į vietos lygio horizontaliosios politikos sąsajas su svarbiausiu fiskalinei politikai tenkančiu vaidmeniu, kartu įtraukiant ilgalaikio tvarumo aspektą; be to į šią sistemą reikia įtraukti ir aktyvią užimtumo politiką;

36. pabrėžia išskirtinę tarpusavio vertinimo ir keitimosi geriausia praktika svarbą planuojant ir vykdamas biudžetą, tačiau reiškia susirūpinimą dėl galimo vėlavimo ir biurokratinių trikdžių, kuriuos gali lemti siūlomi sprendimai sudarant, tvirtinant ir vykdamas valstybių narių biudžetus;

37. laikosi nuomonės, kad norint užtikrinti reikiamą ekonomikos augimą, Europos Sąjungos valstybėse narėse būtina atlikti reikiamas struktūrines daugelio sričių reformas, įskaitant biudžetinę drausmę ir valstybės išlaidų politikos kontrolę, žinių ir inovacijų skatinimo politiką, pažeidžiamiausių visuomenės grupių apsaugą įgyvendinant socialinę politiką, konkurencijos politiką ir viešųjų paslaugų veiksmingumo didinimo politiką. Taigi, Komitetas ragina valstybes nares nustatyti plataus užmojo strategijos „Europa 2020“ tikslus ir reikalauja, kad Taryba gerokai padidintų Bendrijos biudžetą, kad turimos lėšos atitiktų užsibrėžtus tikslus;

38. su susidomėjimu laukia Europos Komisijos pasiūlymų dėl teisės aktų ir atidžiai išnagrinės jų poveikį valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijoms.

2010 m. gruodžio 1 d., Briuselis

*Regionų komiteto
pirmininkė
Mercedes BRESSO*